

CIVIL KURÁZSI I./1 2026.01.12.

STADIONPOLITIZÁLÁS

AVAGY A HATALOM STÍLUSVÁLTÁSAI KÖZÉP-EURÓPÁBAN

A modern (mai) közép-európai politikában van egy jól látható fejlődési ív, amelyen a hatalom stílusa halad: a demokratikus pluralizmustól egészen a totális megosztásig, félelemig, és a megsemmisítésig. Az öt szint világosan kirajzolódik: először még **sokszólamú vita** és kiegyezés működik, majd megjelenik a **többségi uralom** logikája, aztán a **stadion hangulata** költözik a politikába. A következő lépcső a harcias, mozgósító **nacionalizmus** az előző talaján, a legfelső pedig a barát-ellenség logika legkeményebb változata, ahol a politikai küzdelem már **fegyveres harccá** alakul.

A STADIONPOLITIZÁLÁS JELLEMZŐI ÉS KÉPVISELŐI

A politika ma már nem beszélgetni akar az emberekkel, hanem szurkolót csinál belőlük. Úgy viselkedik, mintha nem országot kellene vezetni, hanem egy örökös meccset megnyerni. A vezetők táborokat építenek, nem közösséget, és aki nem áll be valamelyik oldalra, azt rögtön a másikhoz sorolják. Így lett politika a stadion nyelvéből: „mi” vagyunk, „ők” vannak - **közte pedig nincs átjárás**. A következőben 3 politikust elemzünk a stadionpolitizálás különböző stílusainak bemutatására.

1. Orbán Viktor - Magyarország. *Futballmetaforák és meccslogika:*

A '80-as évek végén még a klasszikus liberális vitakultúra szereplője: nyitottság, intézményi reform, európai integráció. A stílus ekkor még „első szint” - vita, szabadság, pluralizmus.

1994 után felismerte, hogy Magyarországon nem a racionális vita, hanem az érzelmi azonosulás a politikai siker kulcsa. Ekkor vált a liberális párt egyre inkább nemzeti-konzervatív erővé. A futball iránti személyes szenvedély, a klublogika, a „mi csapatunk” retorikája fokozatosan átszínezte a politikai beszédmódját. „Hajrá Magyarország! (2010)”, „Hajrá magyarok!”, „Győzni”, „Meccset nyerni”, „Nem engedni”, „Nem hátrálni” - ez a

nyelv nem vitát kíván, hanem **lojalitást vár el!** A 2010 utáni korszakban a politikát szurkolói logikájává változtatja: az ország két részre szakadt („mi” és „ők”) Ez a **lelátói populizmus**, erős érzelmi mozgósítás. Végül a politikai tér permanens „meccs” válik. A konfliktus nem ciklikus, hanem állandó. A politikai verseny többé nem alternatíva, hanem identitásküzdelem. A stílus ezért stabil és hatékony, mert érzelmi, és nem racionális.

2. George Simion - Románia. *Ultrák-ritmusú mozgósítás és nacionalizmus:*

A 2000-es évek elején még civil aktivistaként és futball-ultrákhoz kötődő szereplőként jelenik meg.

A moldovai-román egyesülés ügyében felismerte, hogy a stadionok hangulata politikai mozgósító erővé alakítható: tömegvezetés, ritmusadás, zászlólengetés. Ekkor vált a civil nacionalizmus egyre inkább politikai programmá, és megjelent az a stílus, amely nem vitára, hanem zajra és jelenlétre épít.

Az AUR alapítása után a kampányokban tovább erősödött a „táborvezéri” retorika: „Nem adjuk fel!”, „Egyesülés!”, „Ki kell őket tenni!” - mind gyors, ütemes, skandalizáló jelszavak. Ez a nyelv nem magyarázza a politikát, hanem megjátssza: ritmust ad, hangulatot kelt, érzelmet gerjeszt.

A 2020 utáni időszakban a politizálást folyamatos mozgósítássá változtatja: utcai megmozdulások, minden konfliktus „nemzeti küzdelemmé” emelése, a közélet állandó felhevítése. Ez a harcias, mozgósító nacionalizmus, amely az érzelmekre épít, nem az érvekre.

A konfliktus itt is állandósult. A politikai verseny többé nem programok összevetése, hanem identitásütközés. A stílus azért hatékony, mert közösségi emocionális energiákat mozgat, nem pedig racionális meggyőzést.

3. Arkan (Željko Ražnatović) - Szerbia. *Ultrák-törzsi lojalitás, jelszavak és a fegyveres identitás radikalizációja:*

A '80-as években Arkan a Crvena Zvezda ultracsoportjai között mozog. A stadionokban már ekkor dübörögnek azok a rigmusok, amelyek a „mi-ők” világot teremtik: „Zvezda, szeretünk!”, „Csak előre!”. Ez az időszak a

„stadion szint”: érzelmi azonosulás, törzsi hűség, barát-ellenség gondolkodás, de még metaforikus formában.

Amikor a stadionlogika politikai eszközzé válik:

A Jugoszlávia széthullását megelőző években a politikai elit ráébred, hogy az ultrák tökéletesen mobilizálhatóak. A stadionokban elhangzó jelszavak lassan politikai tartalommal telítődnek: „*Aki szerb, védje a szerbet.*”, „*Mi vagyunk Szerbia!*”. Ez a pont jelzi a „negyedik szint” előterét: a törzsi lojalitás átfordul nemzeti lojalitássá.

Ultrákból paramilitáris vezető:

A '90-es évek elején Arkan létrehozta a „Tigriseket”, és a jelszavak végleg militarizálódnak: „*A hazáért!*”, „*Védd meg a tiedet!*”, „*Nincs visszavonulás!*”. Ezek már a „ötödik szint” egyértelmű jelzései: a politika nem metaforikus harc többé, hanem **fizikai realitás**.

A háború alatt a jelszavak végképp elvágják a politikát a civil normalitástól, és a barát-ellenség logika abszolúttá válik: „*Mi vagy ők.*”, „*Tiszta terület!*”, „*Végig!*” / „*A végsőkéig!*”. A stadion ritmusát itt már fegyverek zaja kíséri. Arkan története így lett tankönyvi példája annak, hogy hogyan radikalizálódik a stadionnyelv:

sportlojalitás → nemzeti küldetéstudat → fegyveres mozgósítás → háborús logika.

Meglehet az olvasó kicsit réginek tekinti Arkan történetét, de részletesen bemutatatható rajta az a veszélyes út, amelyen George Simion és Orbán Viktor napjainkban járnak!

A CIVIL KURÁZSI kérdései:

- Van-e lehetősége Orbán Viktornak és George Simionnak a következő szintre lépni - és ha igen, mi teremti meg ennek a társadalmi feltételeit?
- **Mi dönt:** a társadalom józan önvédelme, vagy a táborlogika újabb radikalizálódása?
- És 2026 után melyik erő lesz erősebb: a félelem, vagy a bizalom?

[Baltazár György – Resti Kornél]

**BRÜSSZEL VAGY MOSZKVA?
TE FOGSZ VÁLASZTANI KÖZÜLÜK! HÁT JÓL GONDOLD ÁT!**

Az igazság szava

Minél több polgára él a polgári bátorsággal egy országnak,
annál kevesebb hősrre van szükség! [Franca Magnani]

SZAMIZDAT

Baltazár György

Horváth Tünde Resti Kornél

KAPCSOLAT

civilkurazsi2026@gmail.com

